

องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร*

The Risk Management Factor According to The Perspective of Personnel in Schools under Bangkok Metropolis Administration

อนุวัฒน์ ลือศิริวัฒนา และวรกาญจน์ สุขสดเขียว

Anuwat Luessiriwatana and Vorakarn Suksodkiew

มหาวิทยาลัยศิลปากร, ประเทศไทย

Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: watt.nk2509@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบองค์ประกอบดังกล่าวกับกรอบแนวคิดมาตรฐาน COSO การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากร ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 437 โรง กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้จำนวน 205 โรงเรียน และกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 615 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินการเปรียบเทียบกับมาตรฐาน COSO วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ มาตรการควบคุมความเสี่ยง แผนการบริหารความเสี่ยง การป้องกันความเสี่ยง การกำกับดูแล การบริหารทรัพยากรบุคคล การรายงานและติดตามผล กระบวนการบริหารความเสี่ยง การกำหนดกลยุทธ์ คุณลักษณะผู้เรียน และแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ

*ได้รับบทความ: 23 มกราคม 2569; แก้ไขบทความ: 7 เมษายน 2569; ตอรับตีพิมพ์: 26 เมษายน 2569

Received: January 23, 2026; Revised: April 7, 2026; Accepted: April 26, 2026

2. องค์ประกอบที่ค้นพบมีความแตกต่างจากกรอบแนวคิดมาตรฐาน COSO ในบางประเด็น โดยเฉพาะองค์ประกอบที่สะท้อนบริบททางการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง; องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง; มาตรฐาน COSO; สถานศึกษา; กรุงเทพมหานคร

Abstract

This study aimed to: (1) examine the components of risk management based on the perspectives of personnel in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, and (2) compare these components with the COSO framework. The research employed a mixed methods approach, integrating both quantitative and qualitative methods. The population consisted of personnel in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, with schools used as the sampling units (437 schools). The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, resulting in 205 schools. Three informants were selected from each school, including one school administrator, one teacher, and one school committee member, yielding a total of 615 respondents. The research instruments included a questionnaire, a semi-structured interview, and an evaluation form for comparing the identified components with the COSO framework. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis (EFA), and content analysis.

The findings revealed that:

1. The components of risk management consisted of ten factors, namely risk control measures, risk management planning, risk prevention, governance, human resource management, reporting and monitoring, risk management processes, strategic risk management, desirable student characteristics, and learning resources and information.
2. The identified components differed from the COSO framework in certain aspects, particularly those reflecting the educational context.

Keywords: Risk Management; Risk Management Components; COSO Framework; Schools; Bangkok Metropolitan Administration

1. บทนำ

ในบริบทของสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม องค์กรต่างๆ จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับความไม่แน่นอนและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐที่มีการกิจในการให้บริการสาธารณะ จำเป็นต้องดำเนินงานภายใต้หลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม (นที จิตสว่าง, 2565)

การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถคาดการณ์ ป้องกัน และลดผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ทั้งนี้ กฎหมายและนโยบายภาครัฐ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และระเบียบว่าด้วยการควบคุมภายใน พ.ศ. 2558 ได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องมีระบบการประเมินและบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546, 2546; ระเบียบว่าด้วยการควบคุมภายใน พ.ศ. 2558, 2558)

สำหรับสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารความเสี่ยงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยต้องครอบคลุมทั้งด้านการบริหารงาน การจัดการเรียนรู้ และการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า สถานศึกษาบางแห่งยังดำเนินการบริหารความเสี่ยงไม่ครอบคลุมทุกภารกิจ หรือดำเนินการเพียงบางส่วน ส่งผลให้การบริหารจัดการไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สุภาพร ศรีชนะนตร, 2560)

ในบริบทของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา พบว่ายังมีความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ เช่น การใช้จ่ายงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผน การควบคุมทรัพย์สินไม่เป็นไปตามระเบียบ และการดำเนินงานที่ขาดความต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาการบริหารความเสี่ยงในเชิงนโยบายหรือกระบวนการ แต่ยังมีข้อจำกัดในการศึกษาที่มุ่งวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงตามทัศนคติของบุคลากร ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรงในสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามทัศนคติของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้องค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทขององค์กรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามทัศนคติของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาผลการเปรียบเทียบขององค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับมาตรฐาน COSO

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้ 1) ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 205 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษา 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรอบแนวคิดมาตรฐานของ COSO (COSO, 2017) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556) 3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.986 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกและรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างภายในระยะเวลาที่กำหนด และ 5) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลด้วยค่า KMO และ Bartlett's Test ใช้วิธีการสกัดองค์ประกอบแบบ Principal Component Analysis และหมุนแกนแบบ Varimax โดยกำหนดเกณฑ์ค่า Eigenvalue มากกว่า 1 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้ 1) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2) เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงตามทัศนะของบุคลากร และแบบประเมินเพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงกับกรอบแนวคิดมาตรฐาน COSO 3) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์และเปรียบเทียบองค์ประกอบที่ได้จากการวิจัย

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) พบว่า องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มาตรการการควบคุมความเสี่ยง 2) แผนการบริหารความเสี่ยง 3) การป้องกันความเสี่ยงในองค์กร 4) การกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงในองค์กร 5) การบริหารทรัพยากรบุคคล 6) การรายงานและติดตามผล 7) กระบวนการบริหารความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์ขององค์กร 8) การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง 9) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 10) แหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ โดยทั้ง 10 องค์ประกอบประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 32 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนรวมได้ร้อยละ 33.722 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.618-0.726 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการทดสอบความเหมาะสมของข้อมูลพบว่า ค่า KMO เท่ากับ 0.966 และ Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Chi-square = 55419.726, $p = .000$) แสดงว่าข้อมูลมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2. การเปรียบเทียบกับมาตรฐาน COSO ผลการเปรียบเทียบองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงกับกรอบแนวคิดมาตรฐาน COSO ซึ่งประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมควบคุมสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล พบว่า องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงที่ได้จากการวิจัยมีความแตกต่างจากกรอบแนวคิด COSO ในบางประเด็น โดยเฉพาะองค์ประกอบที่สะท้อนบริบททางการศึกษา เช่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ ซึ่งไม่ปรากฏโดยตรงในกรอบแนวคิด COSO

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดมาตรฐาน COSO ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายโดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นพหุองค์ประกอบ ที่ครอบคลุมทั้งด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน และบริบททางการศึกษา ผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีภารกิจหลากหลาย ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การบริหารทรัพยากร

และการพัฒนาผู้เรียน จึงทำให้โครงสร้างของการบริหารความเสี่ยงมีความซับซ้อนมากกว่าองค์กรทั่วไป โดยเฉพาะองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะผู้เรียน และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของ องค์กรทางการศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงที่มองว่าเป็นเครื่องมือเชิง ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระใบฎีกา วีรยุทธ ไชยบุญ (2565, หน้า 12-24) และจักรกฤษณ์ หาญชัย และคณะ (2565, หน้า 287-300) ที่พบว่า การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงและต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จึงสังเคราะห์ ได้ว่า การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาไม่สามารถใช้กรอบเดียวแบบตายตัวได้ แต่ต้องปรับให้สอดคล้อง กับบริบทขององค์กร โดยเน้นการบูรณาการด้านกลยุทธ์ บุคลากร กระบวนการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน

2. การเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิด COSO ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหาร ความเสี่ยงที่ได้จากการศึกษา มีความแตกต่างจากกรอบแนวคิดมาตรฐาน COSO ในบางประเด็น ผลดังกล่าว สามารถอธิบายได้ว่า กรอบแนวคิด COSO เป็นกรอบการบริหารความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นสำหรับองค์กรทั่วไป โดยมุ่งเน้นองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุ เหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission [COSO], 2017) อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีลักษณะเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้และการ พัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้องค์ประกอบที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างจาก COSO ในบางประเด็น โดยเฉพาะองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้เรียนและแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนบริบททางการศึกษา ที่ไม่ปรากฏในกรอบมาตรฐานทั่วไปผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ COSO ที่เสนอว่าการบริหาร ความเสี่ยงต้องสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร (COSO, 2017) และสอดคล้องกับงาน วิจัยของ Horton (2012) ที่ชี้ให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้กรอบการบริหารความเสี่ยงในองค์กรต้องคำนึงถึง ลักษณะเฉพาะของงานและเป้าหมายขององค์กร จึงสังเคราะห์ได้ว่า กรอบแนวคิด COSO สามารถใช้เป็น ฐานในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาได้ แต่จำเป็นต้องมีการปรับขยายองค์ประกอบให้สอดคล้อง กับบริบททางการศึกษา โดยเฉพาะด้านการพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็น ในการพัฒนารอบการบริหารความเสี่ยงเฉพาะสำหรับสถานศึกษาที่สามารถสะท้อนบริบททางการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่าองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงมีลักษณะเป็นพหุองค์ประกอบ และต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

1.1 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับในการกำหนดและดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.2 ควรกำหนดนโยบาย โครงสร้าง และกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน พร้อมทั้งระบุและประเมินระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ร่วมกันทั้งองค์กร

1.3 ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและพัฒนากลไกการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

1.4 ควรพัฒนาระบบการวางแผนและติดตามการบริหารความเสี่ยงให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา

1.5 ควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและพัฒนาความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยกลไกคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่ได้จากองค์ประกอบที่ค้นพบ เพื่อยืนยันประสิทธิผลเชิงปฏิบัติ

2.2 ควรขยายการศึกษาเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงในระดับระบบของกรุงเทพมหานคร

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบกับสถานศึกษาในสังกัดอื่น เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมบริบทที่หลากหลาย

2.4 ควรศึกษามุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งสามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเชิงบูรณาการได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา (2) ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยง (3) กระบวนการบริหารความเสี่ยง และ (4) ผลของการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา องค์ความรู้ที่ได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นระบบที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม โดยปัจจัยสนับสนุนทำหน้าที่เป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อน ขอบข่ายและกระบวนการเป็นกลไกในการดำเนินงาน และผลของการบริหารความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กร ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาจึงควรดำเนินการในลักษณะของกรอบการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบ (System-based Risk Management Framework) ที่บูรณาการองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านเข้าด้วยกัน เพื่อให้สามารถควบคุม ลด และจัดการความเสี่ยงได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ หาญชัย, พงษ์ธร สิงห์พันธ์ และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2565). การศึกษาการบริหารความเสี่ยงของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานีอำนาจเจริญ.
วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 7(2), 287-300.
- นัทธี จิตสว่าง. (2565). การขับเคลื่อนนวัตกรรมในองค์กรภาครัฐ. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/profiles/users/natheent>
- พระใบฎีกา วีรยุทธ ไชยบุญ. (2565). การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระ
วิทยากร, 5(2), 12-24.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (2546). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม
120 ตอนที่ 62 ก, หน้า 1-16.
- ระเบียบว่าด้วยการควบคุมภายใน พ.ศ. 2558. (29 ธันวาคม 2558). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 132 ตอน
พิเศษ 347 ง, หน้า 1.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารความเสี่ยง กลุ่มตรวจสอบภายในระดับ
กระทรวง. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สุภาพร ศรีชนะเนตร. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

COSO. (2017). *Enterprise risk management: Integrating with strategy and performance*. New York, NY: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

Horton, P. (2012). Can education and training decision making be improved using a risk management decision-making framework? *In SBS HDR Student Conference*, University of Wollongong, Wollongong, Australia, 1-17.

